

Протокол №3
засідання (зборів) Громадської ради
при Одеській обласній державній адміністрації.

Дата та час проведення:
14 травня 2019 року,
15.00

Місце проведення:
м. Одеса, пр.-т Шевченко,4
к. 531

Присутні: представники інститутів громадянського суспільства, всього: 33 особи, із них – 28 членів громадської ради – особисто, 5 представників інститутів громадянського суспільства за довіреністю.

Представники Одеської обласної державної адміністрації:

Кисіль Ю.М. - головний спеціаліст відділу комунікацій з громадськістю управління комунікацій та інформаційної політики Одеської обласної державної адміністрації.

Запрошені:

Салієнко Сергій Вадимович, голова громадської організації «Одеська обласна асоціація роботодавців підприємств землеустрою України»;

Юшкевич Лариса, голова Асоціації учасників АТО Одещини, учасник АТО.

Слухали:

Максимовича В.Я., голову громадської ради, який привітав присутніх з обранням нового складу Громадської ради при облдержадміністрації Максимовича В.Я. та поінформував, що на засіданні громадської ради особисто присутні - 28 членів громадської ради, 5 представників інститутів громадянського суспільства за довіреністю від членів громадської ради, які з об'єктивних причин не змогли прийняти участь в засіданні.

Відповідно до частини 5 пункту 5.2 Положення про громадську раду при Одеській обласній державній адміністрації, засідання громадської ради є правоможним, якщо на ньому присутні не менш як половина її членів від загального складу.

Кворум досягнуто, засідання Громадської ради є правомочним.

Звернув увагу, що відповідно до норм положення про Громадську раду завчасно на ел. адресу членів Громадської ради був надісланий проект порядку денного засідання громадської ради на ел. адресу членів Громадської ради та оголосив його.

Проект порядку денного:

1. Інформація про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996, затверджених Постановою КМУ від 24 квітня 2019 р. № 353.
2. Про внесення змін та доповнень до плану роботи Громадської ради при ООДА на 2019 рік.
3. Різне.
- 3.1. Про звернення Юшкевич Л. щодо інформації про програму бюджетний сканер
Доповідач: Юшкевич Л.

Голосували:

«За»- 25

«Проти»- 0

«Утримались»- 8

Вирішили:

Прийняти порядок денний засідання (зборів) громадської ради за основу.

Виступили:

Салієнко Сергій Вадимович, голова громадська організація «Одеська обласна асоціація роботодавців підприємств землеустрою України», член громадської ради, який запропонував включити до порядку денного питання про сучасний стан земельних взаємовідносин.

Голосували:

«За»- 20

«Проти»- 0

«Утримались»- 13

Вирішили:

Затвердити порядок денний засідання (зборів) громадської ради в цілому з врахуванням питання про сучасний стан земельних взаємовідносин.

Порядок денний:

1. Інформація про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996, затверджених Постановою КМУ від 24 квітня 2019 р. № 353.
2. Про внесення змін та доповнень до плану роботи Громадської ради при ООДА на 2019 рік.
3. Різне.
  - 3.1. Про звернення Юшкевич Л. щодо інформації про програму бюджетний сканер.
  - 3.2. Про звернення Салієнко С.В. щодо стану земельних взаємовідносин в Одеському регіоні.

З першого питання порядку денного.**Слухали:**

Максимовича В.Я., головуючого, який поінформував, що Постановою КМУ від 24 квітня 2019 р. № 353 внесені зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики” від 24.04.2019 року внесені міни, та наголосив, що це вже п'ята спроба Уряду вдосконалити нормативну базу, на якій будуються взаємовідносини органів виконавчої влади з громадськими радами, що при них утворюються.

Слід зазначити, що внесені зміни дещо розширюють можливості для демократичного формування та діяльності громадських рад, перш за все, завдяки використанню електронного голосування – як при формуванні громадських рад, так і при ухваленні ними своїх рішень.

Крім того, у новому Типовому положенні більш детально прописані деякі процедури, навколо яких раніше часто виникали дискусії.

Простежується також спроба розробників посилити експертні повноваження громадських рад через визначення їх відповідних завдань, функцій та встановлення фахових критеріїв до інститутів громадянського суспільства (ІГС) та їх представників, які делегуються до складу громадських рад.

Дещо конкретизована роль громадських рад у підготовці та проведенні публічних консультацій, у тому числі при формуванні регіональної політики.

Розширено також передумови для посилення комунікацій громадських рад із центральними органами виконавчої влади за рахунок залучення до цього процесу державних секретарів міністерств.

Але при всіх цих у цілому позитивних надбаннях нового Типового положення, простежується спроба авторів поправок дедалі обмежити реальні можливості громадськості брати участь у формуванні та реалізації державної політики через громадські ради.

Адже деякі із запропонованих новацій суттєво обмежують демократизм формування, повноваження та свободу дій громадських рад.

Водночас дедалі більше повноважень щодо прийняття рішень у цій сфері перебирають на себе органи виконавчої влади, при яких утворюються громадські ради, одночасно із зменшенням своєї відповідальності за результати співпраці з цими радами.

На жаль, у новій редакції Типового положення не враховано і чимало корисних, на наш погляд, зауважень і пропозицій, що надходили від ІГС та незалежних експертів.

Нижче наведені більш детальні коментарі щодо окремих положень оновленого Типового положення, які викликають певне занепокоєння щодо подальшого розвитку громадських рад як дієвого інструменту участі громадськості в управлінні.

Перше. Зміни, що вносяться до п. 6 самої постанови, ставлять під великий сумнів ідею регулярних (не рідше ніж 2 рази на рік) зустрічей голів громадських рад з керівниками центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Якщо у попередньому варіанті Типового положення проведення зустрічей голів громадських рад, створених при центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів АРК, облдержадміністраціях та Київській і Севастопольській МДА, з Прем'єр-міністром України та іншими членами уряду мав забезпечити Секретаріат КМУ, то у зміненій редакції просто зазначено, що ці зустрічі «проводяться» – без визначення відповідальних.

Те ж саме стосується й організації регулярних зустрічей голів громадських рад з керівниками відповідних місцевих органів виконавчої влади. Їх проведення у попередній редакції Типового положення мали забезпечити Рада міністрів АРК, обласні, Київська та Севастопольська МДА. Наразі ж такий обов'язок відсутній.

Отже, вищезазначені зміни дають підстави вважати, що ідея проведення таких зустрічей, яку активно відстоювали майже всі громадські ради, у новій редакції Типового положення *віддається на відкуп* керівникам органів виконавчої влади, а невиконання цих завдань не матиме для них, скоріше за все, *жодних наслідків*.

Друге. У п. 2 нової редакції Типового положення зазначається, що Положення про громадську раду та зміни до нього розробляються органом виконавчої влади, при якому її утворено, разом з громадською радою і затверджуються цим органом. Не ясно, що таке «разом» – чия думка тут превалує, як вирішуються спірні питання.

Нагадаємо, що у попередній редакції постанови Положення про громадську раду мало розроблятися *нею самою* та затверджуватися органом, при якому вона утворена.

Третє. У новій редакції Типового положення одне із основних завдань громадської ради – здійснення *громадського контролю* за діяльністю органу – трансформувалось у проведення *громадського моніторингу* за цією діяльністю.

Ця заміна сприймається скоріше як послаблення цієї важливої функції громадських рад. Адже моніторинг є лише однією з форм громадського контролю і частіше трактується як спостереження. У цьому значенні дана функція громадських рад набуває лише допоміжного значення.

Четверте. Важливою позитивною новацією зміненого Типового положення можна вважати започаткування можливості формувати склад громадської ради, крім рейтингового голосування на установчих зборах, рейтинговим електронним голосуванням. Хоча право обирати спосіб формування складу громадської ради залишається за органом влади.

Попри те, що ці дві форми обрання громадської ради згадуються увесь час разом як рівноправні, вони істотно відрізняються за змістом та рівнем демократизму.

Адже на установчих зборах склад громадської ради формують *самі учасники* зборів, які є висуванцями із середовища ІГС і зацікавлені бути обраними. А в разі електронного голосування склад громадської ради обирають з числа цих висуванців ІГС в основному *інші громадяни*, в тому числі й ті, що не мають відношення до ІГС і не претендують увійти до складу громадської ради.

З урахуванням цього варто, мабуть, необхідно розглянути можливість та відмовитись від установчих зборів і обирати склад громадської ради лише шляхом електронного голосування.

П'яте. Новий порядок формування *ініціативної групи* з підготовки установчих зборів і позбавлення її права формувати оголошення про підготовку цих зборів, а також обмеження її кількісного складу *вісьмома особами* свідчать про те, що влада бере процес формування громадської ради під свій контроль.

Тут же закладена можливість *утрьох* приймати важливі рішення ініціативної групи, що взагалі може зробити цей орган слухняним інструментом в руках влади.

Обмеження права громадськості впливати на процес підготовки установчих зборів – не демократичним способом. До того ж робота у складі ініціативних груп є зазвичай серйозною школою демократії для представників громадянського суспільства.

Шосте. У новому Типовому положенні істотно розширюється обсяг додаткових відомостей і документів, які мають представити претенденти на обрання до складу громадської ради. Дійсно, це стимулює їх більш відповідально поставитися до рішення подаватися до складу громадської ради, а також допоможе учасникам установчих зборів та учасникам електронного голосування краще розібратись із претендентами і зробити більш усвідомлений вибір.

Але слід урахувати, що такого рівня професіоналізації ІГС, який вимагається новим Типовим положенням, сьогодні досягли лише лічені громадські організації, причому переважно у столиці та у великих містах. Проте, що ж стосується малих міст і сільської місцевості, то такі жорсткі вимоги до претендентів неминуче призведуть до того, що громадські ради при райдержадміністраціях навіть не зможуть бути сформовані.

Тобто, не буде досягнута одна із цілей, яку ставили перед собою і українським суспільством ініціатори запровадження інституту громадських рад щодо перетворення їх у масову школу громадської участі.

Сьоме. Начебто позитивним можна вважати і розширення підстав, за якими діяльність громадської ради може бути достроково припинена, зокрема, через відсутність затвердженого річного плану роботи громадської ради та звіту щодо його виконання. Хоча і тут є свої перестороги. Наприклад, якщо обраний склад громадської ради чимось не влаштовує орган влади (або іншу групу впливу), можна довести громадську раду до розпуску штучним затягуванням затвердження її звіту за минулий рік або прийняття плану на поточний рік, які відповідно до п. 24 Типового положення, мають бути затверджені у I кварталі поточного року.

Восьме. Громадські ради позбавили повноважень організовувати та проводити публічні заходи.

Дев'яте. Вищезазначені зміни пропонують визначити, що пропозиції громадської ради розглядаються органом у встановленому порядку.

Проте, цей порядок встановлюватиме сама виконавча влада, проект не містить жодної деталізації щодо нього. Але вона потрібна, бо один з найважливіших механізмів впливу громадської ради – це розгляд її пропозицій.

Сьогодні нагальним питанням у діяльності громадських рад є наділення їх дієвими повноваженнями контролю держоргану. Важливо деталізувати механізми:

- контролю;
- залучення громадськості до дисциплінарних проваджень щодо державних та інших службовців;
- встановлення прозорого та зрозумілого порядку чи обов'язку врахування державними органами пропозицій громадських рад.

Члени громадських рад і так не завжди розуміють основні завдання та специфіку своєї роботи, бо здебільшого вона полягає у волонтерській (безоплатній) експертній роботі з підготовки пропозицій та зауважень щодо напрямків реалізації державної політики.

Отже, наведений перелік основних, на наш погляд, «підводних каменів» оновленого Типового положення про громадські ради викликає запитання: чи піде надалі процес розбудови громадських рад як дієвих представників та захисників інтересів громадянського суспільства, що розвивається, чи вони з часом перетворяться у консалтингові структури при органах влади?

Виступили:

Ткаченко Л.М., яка наголосила, що Громадська рада попереднього скликання при розгляді проекту змін до Типового Положення у 2018 році надавала свої пропозиції для покращення діяльності Громадських рад. Натомість, авторами змін до Типового положення такі пропозиції, на жаль, не були враховані, а саме:

- розширити предмет регулювання постанови № 996, передбачивши створення громадських рад також при територіальних підрозділах центральних органів виконавчої влади із зміною громіздкої назви Типового положення на більш лаконічну: “Типове положення про громадську раду при центральних та місцевих органах виконавчої влади”.
- контролю;
- залучати громадськість до дисциплінарних проваджень щодо державних та інших службовців;
- встановити я прозорий та зрозумілий порядок чи обов'язок врахування державними органами пропозицій громадських рад;
- Наділити громадську раду правом делегувати своїх уповноважених представників для участі у засіданнях та нарадах, які проводяться органом влади та його
- структурними підрозділами;
- залучати громадськість до дисциплінарних проваджень щодо державних та інших службовців;
- передбачити можливість виключення зі складу громадської ради представника ІГС у разі неналежного виконання ним функцій члена громадської ради, порушення норм етики і
- громадського порядку під час засідань громадської ради та її органів;
- передбачити у Типовому положенні систематичне проведення органами виконавчої влади навчальних семінарів для працівників органів влади та голів громадських рад, що діють при цих органах, організацію на базі офіційних сайтів інформаційних майданчиків для обміну ;
- досвідом між громадськими радами, створеними у відповідному регіоні;

- КМУ пропонується розробити і затвердити механізм реалізації громадською радою функції громадського контролю і моніторингу діяльності органів виконавчої влади та підготувати методичні рекомендації для органів виконавчої влади щодо налагодження взаємодії громадськими радами.

Гордіян В.О., Матякін О.Г., Ганзенко С.А., Сусорова Л.А., які зауважили що зміни до Типового положення, затверджені Постановою КМУ від 24 квітня 2019 р. № 353 значно обмежують права громадянського суспільства та надають перевагу органам влади у формуванні Громадської ради, що робить її керованою, «ручною», що є недопустимим та запропонували звернутися до КМУ, Міністерство юстиції України, ОДА для внесення змін у чинне Типове Положення та скасування норм, які обмежують права інститутів громадянського суспільства та доручити розробити текст звернення Гордіяну В.О., Максимовичу В.Я., Ганзенко С.А..

Голосували:

«За»- 23

«Проти»- 0

«Утримались»-10

Вирішили:

1. Звернутися до Президента України, КМУ, Міністерство юстиції України, для внесення змін у оновлене Типове Положення та скасування норм, які обмежують права інститутів громадянського суспільства та доручити розробити текст звернення; Гордіяну В.О., Максимовичу В.Я., Ганзенко С.А., Ткаченко Л.М..

2. Врахувати наступні пропозиції :

- Розширити предмет регулювання постанови № 996, передбачивши створення громадських рад також при територіальних підрозділах центральних органів виконавчої влади із зміною громіздкої назви Типового положення на більш лаконічну: “Типове положення про громадську раду при центральних та місцевих органах виконавчої влади”.

- Наділити громадську раду правом делегувати своїх уповноважених представників для участі у засіданнях та нарадах, які проводяться органом влади та його структурними підрозділами.

- Передбачити можливість виключення зі складу громадської ради представника ІГС у разі неналежного виконання ним функцій члена громадської ради, порушення норм етики і громадського порядку під час засідань громадської ради та її органів.

- Передбачити у Типовому положенні систематичне проведення органами виконавчої влади навчальних семінарів для працівників органів влади та голів громадських рад, що діють при цих органах, організацію на базі офіційних сайтів інформаційних майданчиків для обміну досвідом між громадськими радами, створеними у відповідному регіоні.

- КМУ пропонується розробити і затвердити механізм реалізації громадською радою функції громадського контролю і моніторингу діяльності органів виконавчої влади та підготувати методичні рекомендації для органів виконавчої влади щодо налагодження взаємодії з громадськими радами.

З другого питання.

Слухали:

Ткаченко Л.М., яка доповіла, що узагальнені пропозиції, які надійшли в електронному вигляді щодо змін до Плану роботи Громадської ради на 2019 рік та оголосила План роботи Громадської ради на 2019 рік з врахуванням всіх змін та доповнень.

Голосували:

«За»- 20

«Проти»- 0

«Утримались»- 13

Вирішили:

Затвердили План Громадської ради на 2019 рік з врахуванням змін та доповнень.

З третього питання.

Слухали:

Ткаченко Л.М., яка повідомила, що до Громадської ради надійшло звернення Ревенюка Миколи Денисовича, кандидата медичних наук, почесного громадянина Одеської області щодо незаконних корупційних дій сектора нагород ОДА при розгляді матеріалів для нагородження заслужених діячів, зокрема, присвоєння йому звання заслуженого лікаря України.

У його документах розкрита бездушна тяганина навколо подання МОЗУ від 16.11.1998 року з проханням Колегії МОЗУ присвоїти почесне звання «Заслужений лікар України».

За особистий внесок у боротьбу з особливо небезпечними інфекціями у Одеській та Херсонській областях організаційну та методичну майстерність з питань забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя України, високий професіоналізм, МОЗ внесло пропозицію присвоїти Ревенюку почесне звання «Заслужений лікар України». Втім до теперішнього часу дане питання так і не знайшло свого логічного завершення, звання йому так і не було присвоєно.

Підставою для рішення Колегії було клопотання від 4 громадських організацій - Одеської регіональної Академії наук, Асоціації лікарів України, Одеської та Херсонської області

Подання МОЗ та інші нагородні документи безкарно блокуються в секторі державних нагород ОДА, починаючи від голови Матвійчука і до Степанова.

Більше 20 років документи про зловживання мовчать в архівних документах різного рівня.

14 грудня 2018 року він звернувся до голови ОДА Степанова, який повідомив що дане питання може бути розглянуте на засідання ГР. Із всіх інстанцій отримує відписки.

В 2018 році він звернувся до Одеського окружного суду, який визнав протиправною бездіяльність сектора нагород ОДА, зокрема, щодо розгляду заяви Ревенка М.Д. від 18.12.2017 року та зобов'язав вчинити певні дії.

На думку заявника це обумовлюється певним корупційними факторами та пов'язується блокуванням ініціатив з боку службових осіб.

Виступили:

Ревенок Микола Денисович, який повідомив, з 1997 року він бореться за справедливість про присвоєння йому звання «Заслужений лікар України». Звертався в різні структури за допомогою, до народних депутатів України, але все поверталось в сектор нагород ОДА і там блокувалося. В 2018 році Одеський окружний адміністративний суд, а далі Апеляційний адміністративний суд прийняв рішення про повернення до розгляду звернення від 2017 року, яке сектор нагород відмовився розглядати. Звернувся с просьбою допомогти йому встановити справедливість.

Виступили:

Матякін О.Г., який пояснив, що у разі невиконання рішення суду необхідно звертатися до органів Національної поліції щодо порушення кримінального провадження та причіпних притягнути до відповідальності.

Максимович В.Я., який підсумував всі пропозиції та запропонував створити робочу групу для об'єктивного, всебічного та повного розгляду наданих матеріалів щодо суті порушеного питання у складі: Матякін О.Г., Просяник І.І., Козловська Л.О., Мітяєв П., Марченко В., Немодрук Н.П., Пукліч В.В., Ткаченко Л.М., Максимович В.Я..

Голосували:

«За»-19

«Проти»- 0

«Утримались»-14

Вирішили:

Створити робочу групу щодо розгляду звернення та наданих документів Ревенка М.Д. у наступного складі: Матякін О.Г., Просяник І.І., Козловська Л.О., Мітяєв П., Марченко В., Немодрук Н.П., Пукліч В.В., Ткаченко Л.М., Максимович В.Я..

Слухали:

Юшкевич Л., яка презентувала проект "Бюджетний сканер", який висвітлює формування та поширення кращих практик публічного звітування розпорядників бюджетних коштів на місцевому рівні з метою активного залучення громадян до участі у соціально-економічному розвитку громади та протидії політичним і популістичним маніпуляціям навколо бюджетних питань

- Проект «Бюджетний сканер» реалізується ІСЕД в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Рада в Україні.

- Діє в 5 областях України (Миколаївська, Одеська, Херсонська, Донецька та Луганська).

- Задіяні 12 ОТГ (міста та сільські ОТГ порівну), в Миколаївській обл. - в міський бюджет Миколаєва та бюджет Галицинівської ОТГ.

Виконавець проекту - Школа державного управління (ГО "ІСЕД")

<https://www.facebook.com/shdUkraine/>.

Запросила до співпраці і громадську раду при облдержадміністрації.

Інформацію взято до відома.

Слухали:

Салієнка С.В., який запропонував створити експертну групу оперативного вирішення проблем земельних правовідносин та супутніх напрямків, які виникають у зв'язку із:

- колізіями чинного законодавства при поданні на розгляд та затвердження документації із землеустрою в ЦНАП та органах земельних ресурсів;

- при реєстрації земельних ділянок в системі Державного земельного кадастру, пов'язані з отриманням переліку обмежень у використанні земельних ділянок та інші.

Запропонував персональний склад робочої групи: Ганзенко С.А. (член громадської ради), Гордишев С. (експерт), Гросфіллер Г.О. (член громадської ради), Головка В.Я. (член громадської ради), Просяник І.І. (член громадської ради), Пукліч В.В. (член громадської ради), Болгаріна Л.І. (член громадської ради), Салієнка С.В. (експерт).

Голосували:

«За»-19

«Проти»- 0

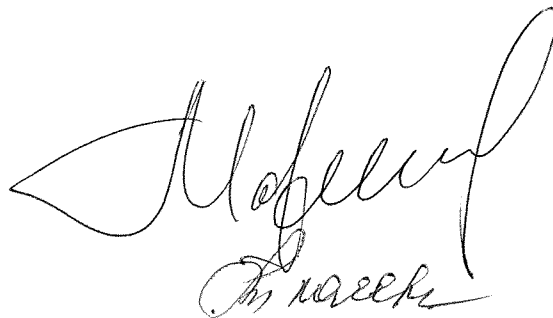
«Утримались»-14

Вирішили:

Створити експертну робочу групу оперативного вирішення проблем земельних правовідносин та супутніх напрямків у персональному складі: Ганзенко С.А. (член громадської ради), Гордишев С. (експерт), Гросфіллер Г.О. (член громадської ради), Головка В.Я. (член громадської ради), Просяник І.І. (член громадської ради), Пукліч В.В. (член громадської ради), Болгаріна Л.І. (член громадської ради), Салієнка С.В. (експерт).

Головуючий підбив підсумки та закрав засідання громадської ради.

Голова

В.Я. Максимович

Секретар

Л.М. Ткаченко